

[Undervisningsministeren.]

tingsudvalget drøftede man meget stærkt at søge at finde en Vej frem til eventuelt at kunne hjælpe Præparanderne, baade dem, der maaske vil gaa gennem enkelte Højskoler, og dem, der vil gaa i de almindelige Præparandklasser.

Jeg synes i og for sig ikke, det ærede Medlem Hr. H. P. Johansen har Ret i, at det ikke er let at tage Standpunkt til dette Forslag. Det kan man selvfølgelig sige, fordi det drejer sig om en Rammelov, men jeg synes dog, man maa huske paa, at det har gennemgaaet en overordentlig grundig Behandling i det andet høje Ting. Naturligvis skal jeg slet ikke modsætte mig, at der bliver nedsat et Udvalg, blot Udvalget arbejder hurtigt, saa vi kan faa Loven igennem; for jeg understreger, at det for Ministeriet er overordentlig vigtigt, at vi kan faa sendt en Bekendtgørelse ud og snart blive klar over — for det er jo det store Spørgsmaal ogsaa for os —, hvor mange der vil melde sig til denne hurtige Uddannelse, der om 2½ Aar skal give os den første Afbødning paa Lærermangelen.

Der er blevet talt ikke saa lidt om Forskolelærerinderne, baade af Venstres ærede Ordfører og af forskellige andre Talere. Jeg hører nu ikke til dem, der kan forstaa, at man i en Nødssituation — og det maa vi dog huske, at vi stadig er i — skal være saa bange for at lade nogle Forskolelærerinder komme ind i Købstadvirksomhed. Man fremstiller det næsten, som om de 68 Forskolelærerinder, der uddanner sig for Tiden, pludselig skulde kunne vælte Købstadskolen og lave Ravage i det hele. Saadan noget er jo slet ikke Tilfældet. Jeg vilde da mene, at skulde det vise sig, at der opstaaer en betydelig Lærermangel — hvad jeg altsaa tror vil vise sig, selv om dette her lykkes —, saa vilde det være en fuldkommen Urimelighed, om de enkelte ledige Forskolelærerinder ude omkring i Landet ikke kunde tages ind i Købstadskolen. Forholdet er det, at Ministeriet heldigvis ogsaa ifølge den nugældende Folkeskolelov har en vis Bemyndigelse til at give Dispensation i saadanne Tilfælde.

Maa jeg sige med Hensyn til 1ste Klasse, at de tre Timer er jo en ren og skær pædagogisk Foranstaltning og har i og for sig intet som helst med Lærermangelen at gøre. Det kan kun det første Aar have nogen Betydning hist og her, men i det lange Løb har det det ikke, medmindre man vil gaa til en virkelig Nedsættelse af det pligtige Timetal.

Jeg vil gerne føje til, at naar nu — hvad jeg haaber — disse Lovforslag inden ret længe er vedtaget, vil det være en stor

Misforstaaelse at tro, at saa er dermed Problemet Lærermangelen i Danmark løst. Det tror jeg ingenlunde paa, man vil sikkert blive nødt til at anvende mange andre Udveje, som vi allerede er inde paa.

Det ærede Medlem Hr. Bonnichsen gjorde opmærksom paa, at vi maa anvende Seminarister fra 3die Klasse rundt omkring paa Landet. Jeg tror, det er noget, vi kommer til at fortsætte med netop i den vanskelige Vinter- og Foraarstid, hvor der er megen Sygdom. Og saa er der det gode ved det, at disse unge Mennesker vist ingen Skade har haft af at komme ud og faa en 3 Ugers Undervisning i en Skole. De lærer derved den og Arbejdet at kende paa en helt anden Maade, end man kan i den almindelige Praktikumundervisning.

Men der er mange andre Ting, vi kan blive nødt til at gøre. Det, som Danmarks Lærereforening har været inde paa, at nedsætte Timetallet for Børnene, har jeg været uhyre betænkelig ved, jeg er ikke gaaet med til at foreslaa noget saadant. Men Folkeskoleloven er jo ikke fuldt gennemført i Dag, den skal først være det i 1950, og der er Mulighed for, at man, hvis det bliver nødvendigt paa Grund af Lærermangel eller paa Grund af Lokalemangel, kan nedsætte Timetallet hist og her, hvor det findes forsvarligt. Men det er noget, jeg vil gaa til med langt, langt større Betænkkelighed, end jeg gaar med til dette her.

Det samme gælder Anvendelsen af pensionerede Lærere. Og mange, mange af vore Lærere, ikke mindst i større Købstæder, kan sikkert blive nødt til at tage en Del Overtimer, saa mange som det nu er forsvarligt af Hensyn til Arbejdets rigtige og gode Udførelse. Der er Grund til, synes jeg, at appellere ogsaa til den danske Lærerstand i den Situation, vi staar i.

Jeg er helt enig med det ærede Medlem Frøken Anna Westergaard, som sagde, at vi skulde jo passe paa, at den danske Folkeskoles Standard — dens ogsaa efter min Mening forholdsvis høje Standard — ikke forringes mere i disse uhyre vanskelige Tider, end nødvendigt er. Jeg vil i den Anledning understrege, at disse Lovforslag gaar netop ud paa, at vi ikke skal komme ud i en voldsom Forringelse af Skolens Standard ved at maatte antage ganske ukvalificeret Arbejdskraft rundt om i vore Skoler.

Spørgsmaalet om Seminariekommissionen har jo ogsaa været berørt, og jeg vil gerne derom sige, at skønt jeg personlig ikke er saa stærkt overbevist om, at det er et klogt og rigtigt Tidspunkt at nedsætte den nu, skal jeg gerne tage Spørgsmaalet op.